

NTFR 2023/2071 - Voor zwart vermogen opgelegde vergrijpboetes blijven in stand omdat geen sprake was van vrijwillige inkeer

Gegevens

Publicatie

NTFR 2023/2071

Instantie

Gerechtshof Den Haag

Datum uitspraak

17 oktober 2023

Datum publicatie

28 november 2023

Annotator

mr. J.W. Bosman
is advocaat te Deventer

ECLI

[ECLI:NL:GHDHA:2023:2033](https://ecli.nl/GHDHA:2023:2033)

Belastingjaar

01-01-2009 t/m 31-12-2015

Zaaknummer

BK-23/00289 t/m BK-23/00295 en BK-23/00631

Relevante informatie

[Art. 67e AWR](#), [Art. 67e AWR](#), [Art. 67n AWR](#)

Inhoudsindicatie

Bewijsvermoeden, Groepsverzoek, Vaststellingsovereenkomst

Samenvatting

Belanghebbende heeft in het buitenland vermogen aangehouden dat voor heffing van de inkomstenbelasting en het recht van successie lange tijd verborgen is gehouden. In 2015 is belanghebbende ingekeerd. Tussen partijen is niet in geschil dat het vermogen (voorwaardelijk) opzettelijk niet is aangegeven. Enkel is in geschil of belanghebbende vrijwillig is ingekeerd.

Het hof overweegt op grond van de wettelijke bepalingen en de wetsgeschiedenis dat voor inkeer is vereist dat alsnog een juiste en volledige aangifte wordt gedaan dan wel juiste en volledige inlichtingen worden verstrekt voordat belanghebbende wist of redelijkerwijs moest vermoeden dat de inspecteur met de (onjuistheid of) onvolledigheid bekend is of zal worden. Hierbij moet worden uitgegaan van een objectief vermoeden.

Het hof volgt niet de stelling van belanghebbende dat zij de brief van de Zwitserse bank niet heeft ontvangen en acht het vermoeden gerechtvaardigd dat belanghebbende is geïnformeerd over het feit dat de bank de Nederlandse Belastingdienst zou inlichten over het bezit van vermogen in Zwitserland. Voor dit bewijsvermoeden noemt het hof het feit dat belanghebbende niet eerder dan in de nadere motivering van het beroep heeft gemeld dat zij de hiervoor genoemde brief niet heeft ontvangen, dat in de met de Belastingdienst gesloten vaststellingsovereenkomst is opgenomen dat belanghebbende is geïnformeerd over het zogenoemde groepsverzoek en het feit dat in de media uitgebreid aandacht is besteed aan dit groepsverzoek. Het hof oordeelt dat geen sprake kan zijn van vrijwillige inkeer.

(Hoger beroep ongegrond.)

Noot

In deze zaak had hof Amsterdam buiten aanwezigheid van belanghebbende en haar raadsman de zitting inhoudelijk behandeld. De Hoge Raad vernietigde de uitspraak vanwege – kort gezegd – een schending van het aanwezigheidsrecht van belanghebbende (HR 24 maart 2023, [ECLI:NL:HR:2023:358](#), [NTFR 2023/493](#)). De zaak werd verwezen naar hof Den Haag.

Het geschilpunt dat centraal stond, betrof de vraag of het inkeerverzoek van belanghebbende tijdig was gedaan. Ten tijde van de inkeer had de Nederlandse Belastingdienst namelijk reeds een groepsverzoek gedaan aan de Zwitserse autoriteiten waarin werd verzocht om verstrekking van de gegevens van rekeninghouders van de UBS Bank, bij welke bank belanghebbende (zwart) bankierde. De inspecteur zou kortom op enig moment op de hoogte raken van de rekeningen van belanghebbende. Ook had de bank haar rekeninghouders reeds op de hoogte had gesteld van het groepsverzoek door middel van een brief. Bovendien was het groepsverzoek gepubliceerd in het Zwitserse Bundesblatt, welke publicatie uitvoerig in het nieuws was geweest in Nederland. Belanghebbende betwistte kennisname van de brief van de bank en stelde zich op het standpunt dat wel degelijk sprake was van een tijdige inkeer.

Na verwijzing komt hof Den Haag tot dezelfde conclusie als hof Amsterdam dat van een vrijwillige inkeer geen sprake is. De argumenten van hof Den Haag om de bepleite vrijwillige inkeer niet toe te staan, komen grosso modo overeen met die van hof Amsterdam. Die argumenten komen erop neer dat het niet waarschijnlijk is dat belanghebbende de brief van UBS Bank aangaande het groepsverzoek niet heeft ontvangen. Immers, waarom zou de bank de brief aan alle betrokken rekeninghouders hebben verstuurd, maar niet aan belanghebbende? Bovendien is het curieus dat belanghebbende pas op een laat moment in de procedure heeft aangevoerd geen kennis te hebben genomen van de brief. Waarom niet in de bezwaarfase of in de motivering van het beroep? Daar komt bij dat de ontvangst van de brief met zoveel woorden was opgenomen in een vaststellingsovereenkomst die door belanghebbende was ondertekend terwijl zij op dat moment al werd bijgestaan door een (fiscaal) advocaat.

In de argumentatie van de twee gerechtshoven vallen twee verschillen op. Het eerste verschil ziet op de benaderingswijze aangaande het bewijs in belastingzaken. Hof Amsterdam kiest voor een rechttoe-rechtaan-benadering door te concluderen dat het betoog van belanghebbende ongeloofwaardig is. Belanghebbende heeft de brief van de bank wel degelijk ontvangen voordat zij inkeerde. Punt. Hof Den Haag kiest voor de benadering van het 'bewijsvermoeden' dat belanghebbende de brief van de bank heeft ontvangen, welk bewijsvermoeden niet is ontzenuwd door belanghebbende. Het tweede verschil ziet op het belang van de publicatie van het groepsverzoek in de media. Hof Amsterdam benoemt de relevantie van deze publicatie niet in zijn bewijsoverwegingen, hof Den Haag wel.

Bij dit laatste punt sta ik nader stil. Mijn vraag is: had het gerechtshof niet kunnen volstaan met een verkorte bewijsredenering dat geen sprake was van een vrijwillige inkeer omdat 1) belanghebbende onder het reeds gedane groepsverzoek viel zodat de inspecteur op den duur op de hoogte zou geraken van de bankrekeningen van belanghebbende, en 2) belanghebbende wist c.q. redelijkerwijs moest vermoeden dat de inspecteur bekend was of zou worden met de onjuiste aangiften gelet op de media-aandacht voor het groepsverzoek? Ik zou menen van wel. In HR 2 mei 2021, [ECLI:NL:HR:2001:AB1375](#), [NTFR 2001/694](#) en HR 22 januari 2021, [ECLI:NL:HR:2021:103](#), [NTFR 2021/388](#) heeft de Hoge Raad het raamwerk voor inkeer uiteengezet. De kern van deze rechtspraak is dat een puur subjectief vermoeden aan de zijde van belanghebbende dat de Belastingdienst op de hoogte is c.q. geraakt van een onjuiste aangifte niet in de weg staat aan een rechtsgeldige inkeer. Pas bij een objectief vermoeden dat de Belastingdienst weet heeft c.q. krijgt van een onjuiste aangifte kan niet meer worden ingekeerd. In onderhavige zaak was sprake van zo'n objectief vermoeden. De Belastingdienst zou na het uitdoen van het groepsverzoek immers de informatie ontvangen aangaande de Zwitserse bankrekeningen van belanghebbende.

In de rechtsliteratuur is de vraag opgeworpen *tot wanneer* een belastingplichtige nog rechtsgeldig kan inkeren na het versturen van een groepsverzoek door de Belastingdienst (K.M.G. Demandt & R.A.R. Hoekman, 'De rechtsgeldigheid van een inkeermelding bij groepsverzoeken: terecht of onterecht een discussiepunt?', TFB 2021, nr. 4). Zoals beargumenteerd, meen ik dat het de vraag is of een belastingplichtige überhaupt nog wel kan inkeren na een in de media bekendgemaakt groepsverzoek dat ziet op de buitenlandse bank waar diegene zwart bankiert. Er is geen cassatieberoep ingesteld.